

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Maa- ja metsätalousministeriö

Pello 27. helmikuuta 2018

kirjaamo@mmm.fi

orian.bondestam@mmm.fi

Viite: Ministeriön lausuntopyyntö 25.1.2018 - 170/04.04.03.01/2018

VÄLITTÖMÄN KALASTONHOIDON AIKA

Jokiseura kalastussäännöstä 2018

Lohi elää luonnonvaraisena Tornionjoen vesistöalueella pääuomissa ja muutamissa sivujoissa. Kutuvaelluksen voimakkuus on vuodesta 2012 alkaen saavuttanut keskiarvona lohistrategiassa määritellyn minimitason 80% potentiaalista 25% riskillä tarkoittaen kalastuksen jälkeen kutulohina n. 58.000 lohta. Tornionjoen lohikannan nopea palautuminen kertoo Tornionjoen Lohen elinvoimasta. Joki on näyttänyt potentiaaliensa. Epävarmuustekijöitä on yhä. Viime kesän kutuvaellus n. 40.000 lohta oli heikko alittaen kaikki tavoitteet ja tutkimuksen ennusteet. Tornionjoen lohikanta kestää kontrolloitua kalastusta, vaikka jokaisena vuotena ei kutukantatavoitteeseen päästä, mutta toista tällaista vuotta lohi ei kestä.

Tutkimuksen tuoreet tiedot kertovat, että Itämeren päältäalla lohia pyydetään taas kiintiörajoista välittämättä ja merkitään saaliina taimeniksi. Tämä vaikuttaa tietysti kudulle nousevien lohien määrään. Maa- ja metsätalousministeri Jari Lepällä on yhdessä Ruotsin kollegansa Sven-Erik Buchtin kanssa syytä pysäyttää laitton meno Itämerellä ja Tanskan ja Puolan vastustuksesta huolimatta lopetettaa syönnösalueiden sekakantakalastus ja siirtyä kantakohtaiseen lohenkalastukseen.

Kalasairaudet ovat kasvava huolen aihe. Merkillepantavaa on ollut, että yhä useampi lohi saapuu kutupaikoille enemmän tai vähemmän runneltuina. Kalatautiselvitysten yhteydessä on kaloilla havaittu sekä hylkeiden aiheuttamia että kalastuksesta tulleita vaurioita. Vaurioita on niin paljon, että asioiden vaatimiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä välittömästi. Esteet hylje- ja norppakannan leikkaamiselle on raivattava pois tieltä ja kalastuksen aiheuttamiin vaurioihin on pystyttävä puuttumaan. Kalastusviranomaisen on kiireesti selvitettävä eri kalastusmuotojen vaikutus kalojen vaurioihin ja ryhdyttävä sopeuttamaan kalastusta kaloja kunnioittavasti. Viittaamme Eviran ja SLU:n raportteihin diaareilla SVA 2017/59 ja Evira 2489/0165/2016

Jokiseura on erittäin huolestunut Pohjanlahden kalankasvattamoissa esiintyvistä vi-rustaudeista. On riski että sairaus voi tarttua kutuvaelluksella oleviin lohikaloihin. Kaikkien kalankasvattamoiden toimintaa sekä Ruotsissa, että Suomessa on arvioi-tava Euroopan Unionin tuomioistuimen ECLI antaman Weser-joen ennakkotapauk-sen tuomion mukaisesti. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_126035/fi/

Meritaimenkanta elää luonnonkierrossa äärimmäisen uhanalaisena, henkitorois-saan. Kesän 2017 kutunousun suuruus oli 100-200 yksilöä. Jokaiseen kutujokeen ei riitä ensimmäistäkään kutuparia. Meritaimen on rauhoitettava Tornionjoen koko vesistöalueella ja Perämerellä. Tornionjoen meritaimenen kannanhoito-suunnitelma on viivästynyt usealla vuodella, se on tehtävä yhdessä ruotsalaisten kanssa välittömästi. On puututtava niihin kalastuksiin, joissa meritaimenta saadaan sivusaaliina. Kemijoen velvoiteistutuksista saaliina saadut muutamat taimenet eivät ole sellainen yleinen etu, joka voisi olla esteenä kansainvälisen lain vaatimusten mukaiselle taimenen täydelle rauhoitukselle. Taimenen kauppa on kiellettävä ja vihdoinkin määritettävä myös taimenelle sen sanktioarvo.

Vaellussiika on vähentynyt, koko pienentynyt ja kutunousu myöhästynyt usealla viikolla viime vuosikymmeninä. Siian verkkokalastuksen myöhentäminen elokuun alkuun Tornionjoella tehtiin lohen suojelemiseksi. On jo korkea aika puuttua itse sii-an kalastukseen ja harkita sen mitoitus ja paikkaa merialueilla.

Harjuskanta on monin paikoin romahtanut, eikä kohdennettua harjuksen kalastus-ta juurikaan esiinny. Harjuskannan runsaus on ollut karkeasti ottaen kääntäen ver-rannollinen lohen viehekalastuksen määrään. Harjus on ylikalastettu, vaikka koh-dennettua kalastusta ei olisi lainkaan. Vielä vuosituhannen vaihteessa oli tyypillistä, että lohenkalastaja sai sivusaaliina parikymmentä harjusta. Viime vuosina yhdenkin saaminen on jäänyt unelmaksi. Kesäaikainen rauhoittaminen ei käytännössä toimi, koska lohivaapusta irrotettu harjus ei ole elinkelpoinen. Jokiseura esittää harjuksen rauhoittamista talvikalastukselta, jossa kalan voi päästää hyväkuntoisena takaisin veteen.

Esitettyä troolikalastusta merialueella ei voida aloittaa, koska tutkimuksen tai viran-omaisten taholta ei ole esitetty vaikutustenarviointia. Tiedossa ei ole, että kyseinen kalastus olisi osana kalastusoikeudenhaltijoiden hoitosuunnitelmia. Kukkolankos-kelle esitetty kalastuskielto sen sijaan perustunee kalastusoikeudenhaltijan hyvään harkintaan, jota paikallisena kysymyksenä on syytä kunnioittaa.

MMM lisäsi lohien etuotto-oikeutta merellä, jota Perämeren jokien luonnonlohikannat eivät selvästikään kestä. Lohien arvokkaimmat emokalat jäivät merelle. Kalastuskauden aikaistaminen jopa kahdella kuukaudella ja elinkeinokalastuksen lohi-merkintä olivat todellinen epäonnistuminen. Varhennettu lohienkalastus on lopetettava ja palattava selkeisiin kevätkalastuskieltoihin, joiden kalastonhoidollinen toimivuus on todistettu. Merkintävelvollisuus on säädettävä ilman porsaanreikiä koskemaan, Ahvenanmaa mukaan lukien, kaikkea lohienkalastusta. Merkintävelvollisuus on koskettava kaikkia lohta kalastavia niin merialueilla kuin jokikalastuksessa lohistrategiassa viitoitetulla tavalla. Kalastuksenvalvonta tulisi aloittaa jo ennen kalastuskauden avautumista, jotta myös luvattoman ajan kalastus tulisi valvonnan piiriin. Valvontaviranomaisten työtä tulee tehostaa lohistrategian mukaisesti vaelluskaloille säädetyillä, riittävän korkeilla, sanktioarvoilla.

Kunnioittavasti

Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi
www.jokiseura.fi